

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

ONOR. IMĦALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
(President)
ONOR. IMĦALLEF TONIO MALLIA
ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL

Seduta ta' nhar il-Ħamis, 17 ta' Marzu, 2022.

Numru 11

Rikors numru 250/12/1 AL

Maria Cutajar

v.

Carmel Cutajar

Il-Qorti:

1. B'din is-sentenza l-Qorti ser tiddeciedi l-appell tal-konvenut mis-sentenza tal-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) tad-29 ta' Ottubru 2020 u li biha l-ewwel Qorti:

- i. Iddikjarat il-firda personali bejn il-partijiet minħabba sevizzi, eċċessi u nġurji gravi min-naħa tal-konvenut.
- ii. Ordnat li l-attriċi ma tilfix il-jedd li fil-futur titlob manteniment għaliha minħabba tibdil ta' mezzi jew ċirkostanzi.
- iii. Itterminat il-komunjoni tal-akkwisti, illikwidat l-istess u qasmet il-ġid.

2. L-attriċi wieġbet permezz tat-tweġiba li pprezentat fit-3 ta' Diċembru 2020 u tat ir-raġunijiet għalfejn din il-Qorti għandha tiċhad l-appell.

3. Il-partijiet (Maria Cutajar karta tal-identita` numru 344667M u Carmel Cutajar karta tal-identita` numru 100865M) iżżewġu fit-2 ta' Marzu 1991 u kellhom żewġt itfal li huma adulti. B'kuntratt tat-18 ta' Frar 1999 il-partijiet xtraw dar li fiha marru jgħixu. Fil-bidu ta' April 2012 l-attriċi għamlet kuntatt ma' Domestic Violence Unit tal-Aġenzija tal-Appoġġ, u rraportat li żewġha kien ilu jabbuża minnha emozzjonalment mill-għerusija. F'Lulju 2012 l-attriċi telqet mid-dar taż-żwieġ bit-tfal u marret f'Dar Merħba Bik, Balzan. Fis-27 ta' Lulju 2012 il-konvenut ipprezenta ittra fil-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) li biha talab li jinbdew proċeduri ta' medjazzjoni peress li martu kienet qabdet u abbandunat id-dar taż-żwieġ u ħadet lit-tfal, u kien għadu tal-fehma li hemm possibiltà ta' rikonċiljazzjoni. F'Settembru 2012 il-konvenut spara fuq martu meta mar

fil-post tax-xogħol fejn kienet taħdem. Dakinhar l-attriċi kienet għadha tgħix Dar Merħba Bik. FI-1 ta' Novembru 2012 l-attriċi fetħet il-kawża għall-firda minn mal-konvenut. Fis-17 ta' Diċembru l-konvenut ippreżenta twegħiba maħlufa fejn sostna li ż-żwieġ tkisser tort tal-attriċi minħabba, *"2..... sevizzi, inġurji gravi, relazzjonijiet adulteri, minacċi, eċċessi, farrket iż-żwieġ...."*. Il-konvenut ma ressaqx rikonvenzjoni. B'sentenza tat-8 ta' Marzu 2016 il-Qorti Kriminali sabet lill-konvenut ħati talli bil-ħsieb li joqtol lill-attriċi ta bidu għall-eżekuzzjoni tad-delitt, li ma ġiex eżegwit minħabba xi ħaġa indipendenti mill-volonta` tiegħu, *"..... b'dan illi filwaqt li kien taħt l-influenza immedjata ta' passjoni istantanja jew aġitazzjoni tal-moħħ illi minħabba fiha, fil-waqt tad-delitt, ma setax iqis l-egħmil tiegħu"*. Il-Qorti kkundannatu għall-piena ta' seba' snin u nofs prigunerija. Tul il-kawża ta' separazzjoni l-konvenut ma ressaqx provi u f'seduta waħda kien xehed in subizzjoni.

4. L-ewwel aggravju tal-konvenut hu li ma kellux jingħata t-tort kollu għat-tifrik taż-żwieġ. Jispjega li dak li ġara kien ukoll tort ta' martu li kellha relazzjoni adultera ma' raġel, iġhid li jismu Stephen magħruf bħala l-Mouse u qal ukoll li tgħix miegħu. Mar-rikors tal-appell ehmeż kopja tat-traskrizzjoni ta' xhieda li tat l-attriċi fis-seduta tal-4 ta' Marzu 2016 quddiem il-Qorti Kriminali fil-ġuri r-Repubblika ta' Malta v. Carmel Cutajar. Kompla li hu importanti li din il-Qorti taqra dik id-deposizzjoni. Jiġġustifika dak li għamel lil martu billi qal li kien iħobbha ħafna u ma setax jaċċetta li

kienet f'relazzjoni adultera ma' raġel ieħor. Saħansitra qal li martu kellha relazzjonijiet ma' iktar minn raġel ieħor u li ħbiethom. Fatti li rriżultaw waqt il-ġuri meta ġiet mistoqsija dwar diversi messaġġi bit-telefon li kienet tibgħat u tirċievi mingħand irġiel. Žied li martu kellha wkoll relazzjoni maz-ziju ta' Stephen kull meta kien jiġi għall-btala Malta peress li jgħix barra minn Malta. B'hekk jinsisti li, *"Kien l-aġir u komportament xxellerat tal-attriċi li ġab fhix ġab lill-esponenti"*.

5. Fis-sentenza l-ewwel Qorti għamlet dawn il-konsiderazzjonijiet dwar x'wassal għat-tifrik taż-żwieġ:

"Fir-rigward tal-allegata vjolenza da parti l-konvenut fuq il-persuna tal-attriċi, il-Qorti ħadet konjizzjoni tan-numru ta' episodji msemmija mill-attriċi, inkluz l-inċident tas-26 ta' Settembru tal-2012 fejn il-konvenut spara fuq l-attriċi u instab ħati mill-Qorti Kriminali. Il-Qorti tikkontendi li rigward dawk l-inċidenti fejn l-attriċi allegat li l-konvenut refa' jdejh fuqha, dawn ma ġewx minimament ippruvati permezz ta' provi bħal rapporti mal-Pulizija. Madanakollu l-attriċi resqet kull prova neċessarja sabiex tipprova illi l-konvenut ma kienx kapaċi biss jerfa' jdejh fuqha, talli kien wasal f'estramita' li jispara fuqha bl-intiza li joqtolha. In vista ta' din il-ħtija ta' omoċidju volontarju, il-Qorti tikkonsidra li l-verzjoni tal-attriċi ma hijiex waħda inverosimili jew esaġerata. Temmen ukoll li l-konvenut wasal għal din l-estramita' gradwalment, fejn fil-bidu kien vjolenti magħha fizikament u verbalment, u konsegwentament wasal sabiex jisparalha bl-intiza li joqtolha wara li rrealizza li martu ma kienetx sejra lura d-dar ma' uliedhom hekk kif kienet għamlet drabi oħra. Għaldaqstant il-Qorti tinsab konvinta li l-attriċi verament sfat għal perjodu twil bħala l-vittma tal-konvenut, bil-konsegwenza li meta qabzet għad-drittijiet tagħha, sofriet minn inċident daqstant ikrah u inuman.

Il-Qorti tirritjeni li l-vjolenza ma tieħux biss forma fizika izda anke dik verbali u emozzjonali. Fil-kaz odjern il-Qorti tinsab ukoll konvinta li l-attriċi baġħtiet ferm minn zewġha u dan forsi minħabba l-problemi ta' saħħa mentali li huwa kellu. L-ossessjoni u l-fissazzjonijiet li kellu l-konvenut fuq l-attriċi nnifisha, l-effetti personali kollha tiegħu u l-flus kienu bil-wisq eċċesivi li waslu sabiex affettwaw lill-attriċi emozzjonalment bil-konsegwenza li kienet tħossha mkissra.

Minhabba dawn il-fisazzjonijiet l-attriċi u kif ukoll uliedha kienu qegħdin jgħixu konstantament fil-biza', tensjoni, fejn kienu jibzgu jgħixu b'mod liberu. Tali aġir da parti l-konvenut kien ikompli jsarra f'għixien inuman u mill-inqas dinjitu li zgur ma jawgurax hja mizzewga felici. Fil-fatt l-attriċi u uliedu marru jgħixu il bogħod mill-konvenut, fejn gie ippruvat li kienu qegħdin jgħixu hafna ahjar. Barra minn hekk il-Qorti tinsab konvinta ukoll li l-attriċi u uliedha sfaw vittimi ta' attakki verbali fejn l-konvenut kien jesprimi ruhu b'mod aggressiv f'kaz li dawn ma kienux josservaw ir-regolamenti tieghu.

Għaldaqstant il-Qorti ma għandha l-ebda dubju li l-attriċi sfat vittma ta' vjolenza fizika, verbali u emozzjonali, ingurji gravi, sevizzi u eċċessi. Dan jingħad ukoll in vista tal-fatt li l-verzjoni attriċi ma tinsabx kontradetta stante li l-konvenut naqas milli jipprova l-kaz tieghu. Għaldaqstant il-Qorti ma għandhiex ma temminx illi l-attriċi xorta waħda sfat vittma tal-konvenut. Fid-dawl ta' dan, il-Qorti tirrileva li ma hemm l-ebda raġuni għaliex m'għandhiex tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-partijiet u dan stante li l-hajja ta' bejn il-partijiet ma għandhiex iktar possibbli għaliex iz-zwieg tkisser b'mod irrimedjabbli, b'dan illi l-htija ghat-tifrik taz-zwieg hija imputabbli unikament lill-konvenut stante ingurji gravi, sevizzi u eċċessi ai termini tal-Artikolu 40 tal-Kodiċi Ċivili".

6. Mill-atti li kellha quddiemha l-ewwel Qorti m'hemmx prova waħda dwar dak li qiegħed jallega l-konvenut. Hemm biss allegazzjoni li l-konvenut għamel fit-twegiba maħlufa. Bit-traskrizzjoni ta' xhieda li ppreżenta mar-rikors tal-appell, il-konvenut qiegħed jipprova jiftaħ mill-ġdid l-istadju tal-provi biex dak li naqas milli jagħmel fl-ewwel stadju jagħmlu fl-istadju tal-appell. Dan meta quddiem l-ewwel Qorti altru milli ngħata l-opportunita` li jressaq il-provi li ried, izda għażel li jibqa' passiv. Fil-fatt saru seba' seduti għall-provi tal-konvenut, u qatt ma tressqu provi. Saħansitra b'nota preżentata fil-31 ta' Mejju 2019 l-avukati li kienu qegħdin jassistuh, irrinunzjaw għall-patroċinju tal-konvenut.

7. L-Art. 145 tal-Kap. 12 mhuwiex intiż sabiex parti f'kawża tressaq provi li naqset milli tressaq fl-ewwel stadju tal-kawża u li kienet taf bihom (ara sentenza Olive Gardens Investments Limited v. Salvu Farrugia et tat-28 ta' April 2014). L-attriċi xehdet fl-4 ta' Marzu 2016, filwaqt li quddiem l-ewwel Qorti l-ewwel seduta għall-provi tal-konvenut kienet fil-21 ta' Ġunju 2018. Għalhekk dan mhuwiex każ fejn wara li ngħatat is-sentenza tal-ewwel Qorti ħarġu fatti ġodda rilevanti għall-meritu tal-kawża. Il-Qorti żżid li l-konvenut fl-ebda stadju ma pprova jiġġustifika għalfejn baqa' għal kollox passiv meta kien imiss li jitressqu l-provi tiegħu. Il-fatt li seta' kien qiegħed jiskonta piena karċerarja mhuwiex biżżejjed sabiex jiġġustifika n-nuqqas tal-konvenut li jressaq provi.

8. It-tieni aggravju jindirizza l-likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti in kwantu jirreferi:-

- i. Il-fatt li l-ewwel Qorti ma qisix li l-attriċi ħadet gojjelli u flus kontanti fl-ammont ta' €20,000 li kien hemm fid-dar matrimonjali;
- ii. Il-parti l-kbira tal-għamara li hemm fid-dar hi parafernali tal-konvenut għaliex wiritha mingħand ommu;
- iii. L-ewwel Qorti stmat il-vetturi fis-somma ta' €50,000, meta ma jiswewx iktar minn €10,000;

9. Dwar l-ewwel ilment m'hemmx prova. Hi biss allegazzjoni tal-konvenut u xejn iktar, u li saret fl-istadju tal-appell.

10. Fir-rigward tat-tieni ilment, fl-affidavit l-attriċi qalet:

“Mill-bqija l-biċċa l-kbira tal-għamara u l-affarijiet tad-dar, kien wirithom Carmel mingħand ommu. Jien kont xtrajt il-main bedroom meta kont għadni xebba. Kont xtrajtha Lm980. Kont xtrajt ukoll fridge, cooker, washing machine u spin dryer”.

11. Pero` l-ilment tal-konvenut hu mingħajr bażi għaliex l-ewwel Qorti ordnat, *“.... dik l-għamara kollha li hija parafernali tal-konvenut u li għaddiet fil-pussess tiegħu permezz ta' wirt jew donazzjoni, għandha tiġi assenjata u rritornata lilu”* (ara fol. 19 tas-sentenza appellata). Il-Qorti ordnat li għandhom jinbiegħu flimkien mad-dar, *“..... il-mobbli kollha l-oħra rimanenti li jinsabu fid-dar matrimonjali u li ma jiffurmawx parti mill-beni parafernali tal-konvenut*”.

12. Fir-rigward tat-tielet ilment l-ewwel qorti qalet:

“Fir-rigward tat-tlett (3) vetturi u ċjoe' l-vettura tal-marka Toyota Tercel bin- numru ta' reġistrazzjoni CBL-656 (recte 665), Peugeot 306 bin-numru ta' reġistrazzjoni ABG-167 u Peugeot 406 bin-numru ta' reġistrazzjoni DBH-364, dawn għandhom jiġu assenjati lill-konvenut. Madanakollu l-konvenut għandu jirrifondi lill-attriċi s-somma ta' ħamsa u għoxrin elf (€25,000) bħala sehem l-attriċi mill-istess vetturi. Sabiex wasslet għal din is-somma l-Qorti ħadet in konsiderazzjoni d-dikjarazzjoni tal-konvenut stess dwar kemm xtara dawn il-vetturi fix-xieħda li ta in subizzjoni nhar l-14 ta' Marzu 2014. F'din ix-xieħda l-konvenut ddikjara li kien xtara l-vettura Toyota Tercel versu l-prezz ta' LM5,200 (€12,116) u l-Peugeot 306 versu l-prezz ta' LM8,000 (€18,640), liema somom ma ġewx ikkontestati mill-attriċi. Fir- rigward tal-vettura Peugeot 406, il-partijiet ma pprovdewx valur kemm inxtrat u għaldaqstant il-Qorti ħadet il-valur ta' €19,244 stante li hija vettura

mudell aħjar minn dik ta' qabilha. Is-somma komplessiva tal-vetturi hija dik ta' €50,000 u n-nofs ta' din is-somma jappartjeni lill-attriċi”.

13. L-attriċi ma qalet xejn fit-tweġiba dwar l-ilment tal-konvenut fir-rigward tal-ordni li għandu jhallasha s-somma ta' €25,000 bħala sehemha mit-tliet vetturi reġistrati f'ismu.

14. F'affidavit l-attriċi qalet:

“Waqt iż-żwieġ inxtraw tliet vetturi – Toyota Tercel, Peugeot 306 u Peugeot 406. Jien nitlob li dawn jinbiegħu u nieħu nofs ir-rikavat”.

15. M'hemmx dubju li dawk it-tliet vetturi ilhom snin twal li nxtraw u llum il-valur tagħhom naqas mhux ftit. F'dan ir-rigward it-Toyota Tercel CBL665 tidher li nxtrat f'April 2004 (ara fol. 99), Peugeot 306 ABG 167 inxtrat fi Frar 1999 (fol. 100), u Peugeot 406 bin-numru DBH364 inxtrat f'April 2006 (fol. 102).¹ Meħud ukoll in konsiderazzjoni dak li xehdet l-attriċi l-qorti ser tvarja s-sentenza tal-ewwel Qorti u tordna li l-konvenut iħallas lill-attriċi s-somma ta' €15,000 bħala sehemha minn dawk it-tliet vetturi.

16. It-tielet aggravju hu dwar il-kap tal-ispejjeż. Il-konvenut isostni li jekk l-ewwel aggravju jintlaqa', l-ispejjeż għandhom jinqasmu f'ishma

¹ Skont dokumenti tal-Awtorita` tat-Trasport.

ndaqs bejn il-partijiet. Billi l-ewwel aggravju hu miċħud, it-tielet aggravju hu eżawrit.

Għal dawn il-motivi tilqa' biss parzjalment l-appell tal-konvenut sa fejn kompatibbli ma' dak li ngħad hawn fuq u tvarja s-sentenza tal-ewwel Qorti tad-29 ta' Ottubru 2020 fis-sens li b'referenza għall-vetturi li ġew assenjati lill-konvenut, għandu jhallas lil martu s-somma ta' ħmistax-il elf euro (€15,000). Għall-kumplament tikkonferma s-sentenza appellata.

Spejjeż tal-appell jinqasmu in kwantu għal 85% a karigu tal-konvenut u 15% a karigu tal-attriċi.

Tordna lir-Reġistratur sabiex minnufih jinnotifika din is-sentenza lid-Direttur tar-Reġistru Pubbliku għall-finijiet ta' reġistrazzjoni skont il-liġi.

Giannino Caruana Demajo
President

Tonio Mallia
Imħallef

Anthony Ellul
Imħallef

Deputat Reġistratur
gr